

Omprövning av intäktsram efter tillsynsperioden 2016–2019

Beslut

Energimarknadsinspektionen (Ei) ändrar den tidigare beslutade intäktsramen och omprövar intäktsramen efter tillsynsperioden för Sidensjö Vindkraft Elnät AB, 556890-2166, avseende RER00908 för perioden 2016–2019 till

- 26 289 tkr för år 2016,
- 26 601 tkr för år 2017,
- 27 768 tkr för år 2018 och
- 29 705 tkr för år 2019 i respektive års prisnivå, enligt bilaga 1.

1 Beskrivning av ärendet

Inför tillsynsperioden 2016–2019 beslutade Ei om en intäktsram för Sidensjö Vindkraft Elnät AB (företaget) avseende redovisningsenheten RER00908, dnr 2015-100863. Intäktsramen beslutades till 120 463 tkr i 2014 års prisnivå. Företaget överklagade inte beslutet som därmed har vunnit laga kraft.

Under tillsynsperioden beslutade Ei även om ett tilläggsbeslut för tillsynsperioden 2016–2019. Tilläggsbeslutet innebär att företagets intäktsram minskar med 1 032 tkr i 2014 års prisnivå, dnr 2017-100750.

Under tillsynsperioden överklagade ett antal företag Ei:s beslut inför tillsynsperioden. Förvaltningsrätten i Linköping beslutade att den reala kalkylräntan vid beräkning av intäktsramen skulle vara 5,85 procent och återförvisade ärendet till Ei för en ny beräkning. Ei överklagade förvaltningsrättens dom till Kammarrätten i Jönköping. Kammarrätten meddelade inte prövningstillstånd, varför förvaltningsrättens avgörande står fast. Ei beslutade därefter om en ny intäktsram, med en real kalkylränta på 5,85 procent för de företag som hade överklagat.

Därefter begärde andra företag att Ei skulle följdändra intäktsramen, i enlighet med den tidigare bestämmelsen i 5 kap. 15 § ellagen, med hänvisning till att företagen hade fått en ändrad kalkylränta efter domstolsprocesser. Ei beslutade om en ny intäktsram, med en real kalkylränta på 5,85 procent även för dessa företag.

1.1 Inlämnade uppgifter

Företaget har lämnat in uppgifter om vilka faktiska investeringar och utrangeringar som har skett samt vilka löpande opåverkbara och påverkbara kostnader som företaget har haft under tillsynsperioden. Uppgifterna har lämnats enligt Energimarknadsinspektionens föreskrifter (EIFS 2015:1) om nätkoncessionshavares förslag till intäktsram och insamling av uppgifter för att bestämma intäktsramens storlek (rapporteringsföreskriften).

Företaget har också begärt att beslutet efter tillsynsperiodens slut ska beräknas med en kalkylränta på 5,85 procent.

1.2 Allmänt om prövningen av en intäktsram

De bestämmelser som är aktuella vid omprövningen framgår av det beslut som fattades inför tillsynsperioden. Femte kapitlet i ellagen (1997:857) som innehåller bestämmelser om intäktsram för nätverksamhet har dock ändrats under tillsynsperioden. Ändringarna trädde i kraft den 1 januari 2019 och ska därför tillämpas när Ei omprövar intäktsramarna efter tillsynsperioden 2016–2019. Det finns övergångsbestämmelser för en intäktsram som fastställts före ikraftträdandet. För dessa företag ska 5 kap. 6–9 §§ i den äldre lydelsen tillämpas istället för 5 kap. 1, 7, 9 och 11 §§ i den nya lydelsen. Övergångsbestämmelserna innebär att de tidigare bestämmelserna om kvalitetsregleringen även ska gälla vid omprövningen efter tillsynsperioden (SFS 2018:1448).

Det har även kommit en ny förordning om intäktsram för elnätverksamhet (SFS 2018:1520). Förordningen trädde i kraft den 1 januari 2019 och ska därför tillämpas när intäktsramarna omprövas efter tillsynsperioden. Det finns övergångsregler om att bestämmelserna i 17–26 §§ ska tillämpas första gången för en tillsynsperiod som börjar löpa den 1 januari 2020 eller senare. Det anges även att Ei ska tillämpa 10–12 §§ i den upphävda förordningen, förordning (2014:1064) om intäktsram för elnätsföretag, för en intäktsram som fastställs före ikraftträdandet istället för 13 och 14 §§ i den nya förordningen. Övergångsbestämmelserna innebär att de tidigare bestämmelserna om avskrivningstider ska användas när kapitalkostnaderna beräknas.

Slutligen har det också kommit nya föreskrifter som är relevanta vid omprövningen av intäktsramen efter tillsynsperioden. Av övergångsbestämmelser framgår dock att äldre föreskrifter gäller för en intäktsram som har fastställts före ikraftträdandet. De föreskrifter som är aktuella vid omprövningen efter tillsynsperioden är därför följande:

- Ei:s föreskrifter (EIFS 2015:1) om nätkoncessionshavares förslag till intäktsram och insamling av uppgifter för att bestämma intäktsramens storlek (rapporteringsföreskriften),
- Ei:s föreskrifter (EIFS 2015:2) om skäligen kostnader och en rimlig avkastning vid beräkning av intäktsram för elnätsföretag (beräkningsföreskriften),

- Ei:s föreskrifter (EIFS 2015:5) om vad som avses med kvaliteten i nätkoncessionshavarens sätt att bedriva nätverksamheten vid fastställande av intäktsram (kvalitetsregleringsföreskriften) och
- Ei:s föreskrifter (EIFS 2015:6) om vad som avses med ett effektivt utnyttjande av elnätet vid fastställande av intäktsram (effektivitetsföreskriften).

2 Ei:s sammanfattande beräkning av intäktsramen

Utifrån det underlag som företaget har lämnat och nedanstående bedömning har Ei beräknat en intäktsram efter tillsynsperioden till 26 289 tkr för år 2016, 26 601 tkr för år 2017, 27 768 tkr för år 2018 och 29 705 tkr för år 2019, se tabell 1 nedan. Intäktsramen beslutas i respektive års prisnivå.

Tabell 1. Beräknad intäktsram efter tillsynsperioden 2016–2019 (tkr och respektive års prisnivå)

	2016	2017	2018	2019
Kapitalkostnader	11 153	11 231	11 386	11 567
Löpande kostnader				
Påverkbara kostnader	2 261	2 297	2 332	2 366
Opåverkbara kostnader	12 875	13 073	14 050	15 772
Beräknad intäktsram	26 289	26 601	27 768	29 705

3 Ei:s motivering till beslutet

Det beslut om företagets intäktsram som Ei fattade inför tillsynsperioden baserades på företagets antaganden om investeringar och utrangeringar i kapitalbasen samt påverkbara och opåverkbara kostnader. Intäktsramen beslutades i 2014 års prisnivå.

Efter tillsynsperioden ska Ei jämföra de antaganden som företaget lämnade inför perioden med det faktiska utfallet och ompröva intäktsramen. Företaget har därför lämnat in uppgifter så att Ei kan ompröva intäktsramen för tillsynsperioden 2016–2019. I samband med omprövningen beräknar Ei också intäktsramen till aktuell prisnivå för respektive år som ingår i tillsynsperioden. Nedan redovisas de bedömningar som Ei gjort vid omprövningen efter tillsynsperioden.

3.1 Utgångspunkter för omprövningen

Ei ska ompröva intäktsramen efter tillsynsperiodens slut, om det finns skäl att anta att ramen ska vara större eller mindre med hänsyn till förhållanden som blivit kända efter det att den bestämdes (5 kap. 22 § ellagen).

Vid en omprövning enligt 22 § ska Ei

- 1 utgå från de uppgifter och metoder som använts för att bestämma intäktsramen och som framgår av det beslut om intäktsram som gäller för nätkoncessionshavaren,
- 2 kontrollera om de antaganden som legat till grund för att bestämma ramen överensstämmer med det faktiska utfallet för tillsynsperioden, och
- 3 ändra ramen i den utsträckning det är motiverat av att det faktiska utfallet för tillsynsperioden avviker från de antaganden som legat till grund för att bestämma ramen (5 kap. 23 § ellagen).

Om en allmän förvaltningsdomstol har ändrat ett beslut om intäktsram för en nätkoncessionshavare och grunden för ändring av det beslutet är tillämplig även för en annan nätkoncessionshavare, ska Ei, om den senare nätkoncessionshavaren begär det, ompröva det beslut om intäktsram som gäller för denne (följdändra beslutet). En ansökan om omprövning ska ha kommit in till Ei inom tre månader efter det att domstolens avgörande har vunnit laga kraft (5 kap. 25 § ellagen, var tidigare 5 kap. 15 § i den äldre lydelsen).

3.2 Hantering av prisnivåer

Intäktsramen inför tillsynsperioden beslutades med ett belopp för hela tillsynsperioden om fyra år i 2014 års prisnivå. Av beslutet framgår det att intäktsramen efter tillsynsperioden ska justeras för vart och ett av åren med olika index.

Ei anser att användandet av index för kostnader och intäkter bör begränsas i de fall det inte direkt framgår av lagstiftningen. Intäktsramen fastställs därför utifrån de faktiska opåverkbara kostnaderna för varje år i respektive års prisnivå. Dessa kommer också att årligen avräknas mot företagets intäkter.

I detta beslut omprövar Ei intäktsramen efter tillsynsperioden 2016–2019 i respektive års prisnivå. Vid indexering av kapitalbasen används faktorprisindex (FPI) för byggnader (byggkostnadsutvecklingen) i enlighet med vad som anges i intäktsramsförordningen och vid indexering av påverkbara kostnader används FPI för elnätsföretag – lokalnät/regionnät/stamnät¹ avseende påverkbara kostnader i enlighet med vad som framgår av beslutet inför tillsynsperioden, se bilagorna 2 och 3. De opåverkbara kostnaderna indexeras inte utan fastställs för respektive år i respektive års prisnivå.

3.3 Tillämplig metod vid omprövning

Vid omprövningen efter tillsynsperiodens slut ska Ei utgå från de uppgifter och metoder som framgår av det beslut om intäktsram som gäller för företaget. Ei ska även kontrollera om de antaganden som legat till grund för att bestämma ramen överensstämmer med det faktiska utfallet för tillsynsperioden. Ei ska ändra ramen i den utsträckning det är

¹ Det delindex som är aktuellt för företaget används. Sedan den 1 januari 2019 har stamnät bytt namn till transmissionsnät, SFS 2018:1448.

motiverat av att det faktiska utfallet avviker från de antaganden som legat till grund för att bestämma ramen.

Företaget överklagade inte beslutet om intäktsram inför tillsynsperioden. Företaget begärde inte heller följdändring av beslutet enligt ellagens tidigare lydelse i 5 kap. 15 § ellagen. De metoder som Ei använder i detta beslut är därför de som framgår av företagets beslut om intäktsram inför tillsynsperioden.

3.4 Bedömning av kapitalkostnader

Kapitalkostnad är kostnad för att använda kapital, i form av exempelvis elledningar och nätstationer (kapitalbas). Kostnaden utgörs av två delar, kostnad för kapitalförslitning (avskrivning) och kostnad för kapitalbindning (avkastning). Avkastningen beräknas med en real kalkylränta före skatt.

3.4.1 Kapitalbas

I beslutet om intäktsram inför tillsynsperioden fastställdes kapitalkostnaderna utifrån företagets kapitalbas per den 31 december 2014 samt företagets prognos om investeringar och utrangeringar. Företaget har rapporterat det faktiska utfallet för perioden med avseende på investeringar och utrangeringar.

Ei har därför vid beräkningen av kapitalkostnaderna utgått från företagets kapitalbas per den 31 december 2014 såsom den beräknats i beslutet inför perioden samt beaktat de rapporterade uppgifterna om investeringar och utrangeringar under perioden, se bilaga 1.

3.4.2 Kalkylränta

Företaget har begärt att kalkylräntan ska ändras från 4,53 procent till 5,85 procent efter tillsynsperioden. Företaget har varken överklagat Ei:s beslut inför tillsynsperioden eller begärt följdändring under tillsynsperioden. Ei utgår därför från det beslut om intäktsram som gäller för företaget och i det beslutet har kalkylräntan beräknats till 4,53 procent. Företagets begäran om en korrigering av kalkylräntan ska därför avslås. Vid beräkningen av företagets kapitalkostnader använder Ei en real kalkylränta före skatt på 4,53 procent.

3.4.3 Beräkning av kapitalkostnader

När Ei beräknade kapitalkostnaderna i beslutet inför tillsynsperioden användes en real linjär kapitalkostnadsmetod. Metoden har inte ändrats och ska därför tillämpas även vid beräkningen efter tillsynsperioden. Ei har även tagit hänsyn till de investeringar och utrangeringar som företaget har redovisat. Kapitalkostnaden framgår av bilaga 1.

3.5 Bedömning av påverkbara kostnader

I beslutet om intäktsram inför tillsynsperioden fastställdes de påverkbara kostnaderna utifrån företagets prognos och justerades med ett effektiviseringskrav. Efter tillsynsperioden har företaget rapporterat det faktiska utfallet för perioden. Effektiviseringskravet har inte förändrats. Efter tillsynsperioden ska kostnaderna även

indexeras med faktorprisindex för elnätsföretag – lokalnät/regionnät/stamnät² avseende påverkbara kostnader, se avsnitt 3.2.

Ei har beräknat de påverkbara kostnaderna utifrån de uppgifter som företaget har redovisat och tagit hänsyn till effektiviseringskravet samt indexering. Summan av de påverkbara kostnaderna under respektive år i tillsynsperioden framgår av tabell 1, se även tabell 3 i bilaga 1.

3.6 Bedömning av opåverkbara kostnader

I beslutet om intäktsram inför tillsynsperioden fastställdes de opåverkbara kostnaderna utifrån företagets prognos. Företaget har rapporterat det faktiska utfallet för perioden och Ei har i beräkningarna utgått från de uppgifter som företaget har redovisat. De opåverkbara kostnaderna beslutas för respektive år i respektive års prinsnivå, se bilaga 1.

3.7 Kvaliteten i nätverksamheten och effektivt utnyttjande av elnätet

När Ei beslutade om intäktsram inför tillsynsperioden var företaget nyetablerat vilket innebar att det inte fanns historiska uppgifter att utgå ifrån. Ei kunde därför inte fastställa normnivåer för kvaliteten eller effektivt utnyttjande av elnätet. Det är därför inte aktuellt med en justering av intäktsramen efter tillsynsperioden med hänsyn till kvalitet och effektivt utnyttjande av elnätet.

4 Upplysning om tilläggsbeslut till följd av avvikelse från intäktsramen

När Ei har omprövat intäktsramarna efter tillsynsperioden 2016–2019 för alla företag kommer Ei fatta beslut om vilket belopp som ska öka eller minska intäktsramen för tillsynsperioden 2020–2023. Ei ska då jämföra intäktsramen för tillsynsperioden 2016–2019 med intäkterna för samma period. Vid denna jämförelse kommer Ei att använda både detta omprövningsbeslut om intäktsram efter tillsynsperioden 2016–2019 och det tilläggsbeslut som Ei tidigare har fattat för tillsynsperioden 2016–2019.

² Det delindex som är aktuellt för företaget används. Sedan den 1 januari 2019 har stamnät bytt namn till transmissionsnät, SFS 2018:1448.

Hur man överklagar

Se bilaga 4, Så här gör du för att överklaga beslutet.

Detta beslut har fattats av enhetschefen Rebecka Thuresson. Vid den slutliga handläggningen deltog även juristen Mona Karlsson samt analytikern Fariba Mohammedian, föredragande.

Beslutet har fattats digitalt och saknar därför underskrifter.

Bilagor

- 1 Beräknad intäktsram efter tillsynsperioden 2016–2019
- 2 Faktorprisindex för byggnader (SCB), Byggkostnadsutvecklingen
- 3 Faktorprisindex för elnätsföretag – regionnät (SCB)
- 4 Så här gör du för att överklaga beslutet